

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstihdamın Artırılması ve Bölgesel Ekonomik Dengesizliklerin Giderilmesi Amacıyla,
Yatırımların Özendirilmesini Öngören Yasa Teklifimiz ektedir.

Gereğini bilgilerine saygıyla sunarız.

Kemal KILIÇDAROĞLU
İstanbul Milletvekili

2.-	Osman COŞKUNOĞLU	Uşak Milletvekili
3.-	Yüksel ÇORBACIOĞLU	Artvin Milletvekili
4.-	Birgen KELEŞ	İstanbul Milletvekili
5.-	İzzet ÇETİN	Kocaeli Milletvekili
6.-	Haluk KOÇ	Samsun Milletvekili
7.-	Erol TINASTEPE	Erzincan Milletvekili
8.-	Canan ARITMAN	İzmir Milletvekili
9.-	Hakkı ÜLKÜ	İzmir Milletvekili
10.-	Tuncay ERCENK	Antalya Milletvekili
11.-	Hüseyin EKMEKCİOĞLU	Antalya Milletvekili
12.-	Ramazan Kerim ÖZKAN	Burdur Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de, kalkınmadaki bölgesel dengesizliklerdir. Bu dengesizlikler, ülkemizin sağlıklı gelişmesinin önündeki en ciddi engellerden birisidir. Gecekondulaşma, kamu hizmetlerinin dengeli sunulamaması, gecekondulaşma ile birlikte gündeme gelen çarpık kentleşme, iç göçlerin getirdiği kamu arazilerinin yağmalanması, kent mafyasının oluşumu ve güçlenmesi gibi pek çok sorun, büyük ölçüde bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgesel dengesizlikleri gidermenin temel yolu, yatırımların bu bölgelere kaymasını özendirecek önlemleri almakla olur. Kamu kaynaklarının yetersizliği dikkate alındığında, bu bölgelere doğal olarak özel sektörün yatırım yapması gerektiği karşımıza çıkmaktadır.

Bugün için belli bölgelerde yoğunlaşan özel sektör yatırımlarının, Anadolu'ya yayılabilmesi için, zaman zaman yasalar çıkarılmış, hükümetler yönetsel kararlarla özel sektörü özendirmek istemişlerdir. Ancak yapılan çalışmalar ve çıkarılan yasalar, bekleneni vermemiş ve özel sektörün kalkınmada öncelikli yörelere yatırım yapmasını yeterince özendirememiştir. Kuşkusuz, bu olumsuz gelişmenin pek çok nedeni olmakla birlikte, temel neden, doğu ve güneydoğuda yaşanan ve uzun süre devam eden terör olaylarıdır. Özellikle bu nedenle, 4325 sayılı Yasa beklenen sonuçları verememiştir.

Bugün Türkiye, tarihinin en büyük işsizlik olgusunu yaşamaktadır. Tasarruflar, beklenen ölçüde yatırımlara aktarılamamaktadır. Ayrıca, gelir düzeyi 2000 ABD Dolarının altında olan iller, ciddi bir yoksulluk olgusuyla da karşı karşıyadırlar. Gerek bölgesel dengesizliklerin ekonomik anlamda olabildiğince giderilmesi ve gerekse bu bölgelerde yeni iş alanları yaratılması açısından, daha ciddi önlemlere gereksinme bulunmaktadır. Bu yasa tasarısıyla, yatırımların az gelişmiş illere yönelmesine büyük ölçüde ortam hazırlanmakta ve böylece işsizlik konusunda daha kalıcı çözümler üretilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 – Madde ile Yasanın amacı belirlenmektedir.

Madde 2 – Madde ile Yasanın kapsamı belirlenmekte ve hangi koşullarda uygulanacağına açıklık getirilmektedir.

Madde 3 – Madde ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, Yasa kapsamında yapacakları yatırımlar dolayısıyla sağlanan vergi kolaylıkları belirlenmektedir. Ayrıca Yasanın, 31.12.2014 tarihine kadar uygulanacağı öngörülmüş ve böylece büyük kapsamlı yatırımların yapılmasına da olanak sağlanmıştır.

Madde 4 – Madde ile, yatırımların özendirilmesi ve yeni istihdam alanlarının yaratılması için getirilen vergi teşvikine açıklık getirilmektedir. Bu yasa ile, daha önce çıkarılan yasalardan farklı olarak, çalışanlardan kesilen vergilerin tahakkuk ettirilerek iki yıl ertelenmesi yerine, vergilerin terkinin öngörülmüştür.

Madde 5 – Madde ile yatırımcının, Yasa kapsamında yatırım yaparken yapacağı iş ve işlemlerden ve kendisine tahsis edilecek arazi veya arsa dolayısıyla ortaya çıkabilecek her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğuna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 6 – Madde ile Yasa kapsamındaki illerde yapılacak yatırımların özendirilmesi için, imalat belgesi olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, enerji tüketiminde sağlanan fiyat avantajına yer verilmektedir.

Madde 7 – Madde ile yatırımcının yeni işe başlattığı işçiler için, tahakkuk ettirdiği işveren payını, Hazinesinin hangi koşullarda ödeyeceği düzenlenmiştir.

Madde 8 – Madde ile Yasa kapsamında yatırım yapacak olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, hangi koşullarda bedelsiz arsa ya da arazi tahsis edileceği düzenlenmiştir.

Madde 9 – Yürürlük maddesidir.

Madde 10 – Yürütme maddesidir.

İstihdamın Artırılması ve Yatırımların Özendirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; vergi teşvikleri uygulamak, ucuz enerji sağlamak ve yapılacak yatırımlara bedelsiz kamu arsa veya arazisi tahsis etmek suretiyle, yeni istihdam olanakları yaratmak ve ekonomik açıdan bölgesel dengesizlikleri gidermektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca kişi başına gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) tutarı, 2000 ABD doları veya daha az ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenen sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi (-) 0.5 ve daha düşük bulunan illeri kapsar.

Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

Madde 3 – a) Bu maddenin yürürlük tarihinden bu Kanun kapsamında yer alan illerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları koşuluyla, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları, 31.12.2014 tarihine kadar, işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil, gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. İstisnadan yararlanan kazançların dağıtılması halinde, bunlar üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendine göre kesinti yapılmaz.

b) Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, (a) fıkrasındaki istisna süresinin sonundan başlamak ve 31.12.2019 tarihinde sona ermek üzere, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları koşuluyla münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

İndirim oranı; 10 işçi çalıştıranlarda yüzde 40, 51 ve daha fazla işçi çalıştıranlarda yüzde 60'tır. 11 ile 50 arasında (50 dahil) işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı yüzde 40 oranına her bir işçi için 0,5 puan eklemek suretiyle bulunur.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce, kapsama dahil illerde işyeri bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31.10.2003 tarihinden önce bu Kanunun yürürlüğünden önce vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim

bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde, bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisine bu fıkra da belirtilen indirim oranları, kapsama dahil oldukları sürece, uygulanır.

Bu fıkra kapsamında, istisnadan yararlanan kazançların dağıtılması halinde, bunlar üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendine göre kesinti yapılmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Çalışanlardan Kesilen Vergilerin Terkini

Madde 4 - 31.12.2014 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu Kanunun kapsamına giren illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ay başından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ek olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın sonunda terkin edilir.

İşlemlerde Vergi, Resim, Harç İstisnası

Madde 5 – Kapsamdaki illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2014 tarihine kadar uygulanmak üzere, yapılacak yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.

1. Arazi ve arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhid, tescil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis ve terkin, ıslah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar,
2. Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kağıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben alınan paralar.

Yatırımların bu Kanunun uygulama süresi içinde tamamlanmaması halinde daha önce alınmayan vergi, resim ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ile öngörülen amaç dışında kullanılması halinde ayrıca kusur cezası ile birlikte tahsil edilir. Bu uygulamada zamanaşımı 31.12.2014 tarihinden itibaren başlar.

Yatırım projesinin tamamının fiziki olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağına ölçü ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Enerji Tüketiminde İndirim

Madde 6 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten, 31.12.2014 tarihine kadar, kapsamdaki illerde, yapılacak yeni yatırımlara, imalatçı belgesine sahip olmak koşuluyla, o işyerlerinde tüketilen elektrik veya doğalgaz fiyatları yüzde elli indirimli olarak uygulanır.

Sigorta Primi İşveren Payları

Madde 7 – 31.12.2014 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ek olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73'üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesi Hazinece karşılanır.

Ödeme usul ve esasları; Sosyal Sigortalar Kurumunun bağlı olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

Madde 8 – Bu Kanunun kapsamına giren illerde, organize sanayi bölgelerine öncelik verilmek üzere en az 10 kişilik istihdam öngören teşvik belgeli yatırımlar için gerçek ve tüzel kişilere, Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara veya il özel idarelerine ait arazi ve arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir.

Devir konusu arazi ve arsaların imar planları yoksa, bunların imar planları öncelikle yapılır.

Belirlenecek istihdam esaslarına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren 10 yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi veya arsanın tapu kaydına, devir sırasında Hazinece, katma bütçeli kuruluşlarca, belediyelerce veya il özel idarelerince bedelsiz olarak devrolunduğu, devir amaç ve koşullarına devir alan gerçek ve tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur. Bu madde kapsamında belirlenmiş koşullara uyulmuş olması kaydıyla talep üzerine, belirtilen süre sonunda tapu kaydındaki şerh terkin edilir. Devredilen arazi veya arsa üzerindeki toplam yatırımın yarısından fazlasının tamamlanmış olması ve yatırımcının talep etmesi halinde, devredilen arazi veya arsanın rayiç bedeli tahsil edilerek tapu kayıtlarındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının bu madde kapsamında belirlenen koşullara uymaması halinde herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz mal üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine, katma bütçeli kuruluşlar, belediyeler veya il özel idareleri adına kaydolunur.

Bu maddenin uygulanması ile istihdam, yatırımı başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir koşulları ile diğer usul ve esaslar, gerektiğinde ilgili kuruluşların da görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

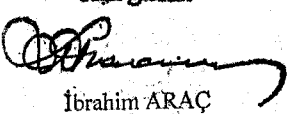
Yürürlük

Madde 9 – Bu Kanunun,

- a) 3'üncü maddesi 01.01.2004 tarihinde,
 - b) Diğer hükümleri yayımı tarihini izleyen aybaşında
- Yürürlüğe girer

Yürütme

Madde 10 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAÇ
Kanunlar ve Kararlar Müdürü